

§ 23

2019.763

Konsekvensbeskrivning

Direktionens beslut

Direktionen beslutar att anta konsekvensbeskrivningen samt översända konsekvensbeskrivningen till medlemskommunerna för beslut och till revisionen för kännedom.

Direktionen beslutar att efterfråga gemensamt ställningstagande och samstämmiga beslut från medlemskommunerna avseende hur konsekvenserna ska hanteras vid utebliven eller begränsad höjning av medlemsbidraget

Direktionen beslutar att begära ett beslut från medlemskommunerna senast den 30 juni 2020.

Sammanfattning

Problembeskrivning

Miljöförbundet har inte tillräckliga resurser (medlemsbidrag) för att inom sitt uppdragsområde genomföra all den myndighetsutövning som åligger myndigheten och som endast kan finansieras med skattemedel.

Miljöförbundets självkostnad är högre än det arvode som medlemskommunerna betalar för miljöstrategiskt arbete. Skillnaden mellan självkostnadspriset och kostnaden som den enskilda kommunen betalar bekostas av övriga kommuner genom medlemsbidraget (skattemedel).

Medlemsbidraget beslutas i exakta kronor och uppräknas ej automatiskt för löneökningar. Medlemsbidraget har höjts vid ett tillfälle under en tioårsperiod. Kostnadsökningar, t.ex. löner har finansierats med effektiviseringar. För framtiden bedöms behov av en något minskad effektiviseringstakt. Detta för att inte negativt påverka en redan ansträngd arbetsmiljö.

Konsekvenser

Om inte medlemsbidraget höjs med 18 kr fr.o.m. den 1 januari 2021, ser Söderåsens miljöförbund följande alternativ

1. Reducera den skattefinansierade tillsynen. **I en första omgång** återlämna tobaktillsynen/tillsynen rökfria miljöer som är ett huvudsakligen skattebaserade uppdrag och där medlemskommunerna har överlämnat myndighetsutövningen till miljöförbundet genom ett separat beslut. Kommunerna får var för sig sköta tillsynen och bära kostnaderna.

Justerandes sign	Justerandes sign		Uttragsbestyrkande
------------------	------------------	--	--------------------

2. **Därefter årligen reducera övrig skattebaserad tillsyn**, förmågan att upprätthålla lagkrav kommer gradvis att minska. Servicen till företag och allmänhet kommer att minska och stödet till kommunerna reduceras succesivt.
3. **Bedriva verksamheten på lånade pengar och erhålla negativa resultat**, vilket även kommer att påverka medlemskommunernas redovisningar. Kommunerna är enligt förbundsordningen för Söderåsens miljöförbund ansvariga för att genom medlemsbidraget täcka förbundets kostnader som inte kan täckas på andra sätt.

Underlag

Tjänsteutlåtande daterat 2020-02-03

Beslutsgång

Ulla Britt Brandin (KD) yrkar avslag på beslutet

Liselott Ljung (SD), Christer Persson (M), Krister Olsson (S), Magnus Håkansson yrkar bifall till förslaget

Åsa Edwardsson (SD) avstår från att delta i beslutet.

Ordförande prövande yrkandena och fann att direktionen antog ordförandes förslag.

Expediering:

Beslutet skickas till:

Medlemskommunerna

Revisionen – för kännedom

Justerandes sign	Justerandes sign		Utdragsbestyrkande
------------------	------------------	--	--------------------

Datum
2020-02-03

Beteckning
2019.763-3

Handläggare:
Charlotte Leander
0435-78 24 20
Charlotte.leander@smfo.se

Direktionen för
Söderåsens miljöförbund

Konsekvensbeskrivning

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att anta konsekvensbeskrivningen samt översända konsekvensbeskrivningen till medlemskommuner för beslut och till revisionen för kännedom.

Direktionen beslutar att efterfråga gemensamt ställningstagande och samstämmiga beslut från medlemskommunerna avseende hur konsekvenserna ska hanteras vid utebliven eller begränsad höjning av medlemsbidraget

Direktionen beslutar att begära ett beslut från medlemskommunerna senast den 30 juni 2020.

Sammanfattning

Problembeskrivning

Miljöförbundet har inte tillräckliga resurser (medlemsbidrag) för att inom sitt uppdragsområde genomföra all den myndighetsutövning som åligger myndigheten och som endast kan finansieras med skattemedel.

Miljöförbundet självkostnad är högre än det arvode som medlemskommunerna betalar för miljöstrategiskt arbete. Skillnaden mellan självkostnadspriset och kostnaden som den enskilda kommunen betalar bekostas av övriga kommuner genom medlemsbidraget (skattemedel).

Medlemsbidraget beslutas i exakta kronor och uppräknas ej automatiskt för löneökningar. Medlemsbidraget har höjts vid ett tillfälle under en tioårsperiod. Kostnadsökningar, t.ex. löner har finansierats med effektiviseringar. För framtiden bedöms behov av en något minskad effektiviseringstakt. Detta för att inte negativt påverka en redan ansträngd arbetsmiljö.

Konsekvenser

Om inte medlemsbidraget höjs med 18 kr fr.o.m. den 1 januari 2021, ser Söderåsens miljöförbund följande alternativ

1. Reducera den skattefinansierade tillsynen. **I en första omgång** återlämna tobaktillsynen/tillsynen rökfria miljöer som är ett huvudsakligen skattebaserade uppdrag och där medlemskommunerna har överlämnat myndighetsutövningen till miljöförbundet genom ett separat beslut. Kommunerna får var för sig sköta tillsynen och bära kostnaderna.

2. **Därefter årligen reducera övrig skattebaserad tillsyn**, förmågan att upprätthålla lagkrav kommer gradvis att minska. Servicen till företag och allmänhet kommer att minska och stödet till kommunerna reduceras succesivt.
3. **Bedriva verksamheten på lånade pengar och erhålla negativa resultat**, vilket även kommer att påverka medlemskommunernas redovisningar. Kommunerna är enligt förbundsordningen för Söderåsens miljöförbund ansvariga för att genom medlemsbidraget täcka förbundets kostnader som inte kan täckas på andra sätt.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Söderåsens miljöförbund har bildats på initiativ av Bjuv, Klippan, Perstorp, Svalöv och Örkejlunga kommuner. Gemensamt syfte, målsättningar, tidpunkt, verksamhetsövergång och styrdokument har beslutats av kommunfullmäktige i respektive kommuner.

Mer än hälften av förbundets tillsyns- och kontrollverksamhet riktar sig till företag och privatpersoner där det är möjligt att ta ut en avgift. Samtidigt har förbundet ett myndighetsuppdrag där delar av förbundets verksamhet inte kan eller får bekostas med annat än skattemedel. Förbundets interna målsättning är att 60 % av verksamheten ska bekostas av avgifter (**avgiftsfinansieringsgrad 60 %**) och 40 % av skattemedel. Storleken på timtaxan baseras på detta förhållande. Denna målsättning innebär att den avgiftsfinansierade delen av förbundets verksamhet finansieras till 100 % av avgifter.

Exempel på skattefinansierad tillsyn är

- Tillsyn rökfria miljöer
- Inventera MIFO-objekt
- Avlopp, kontrollera kommunala anslutningar
- Mäta bakgrundsstrålning
- Uppsökande tillsyn inom hälsoskyddet
- Tillsyn enligt Reach-förordningen, inledande fas
- Sanktionsavgifter och åtalsanmälningar
- Nya livsmedelsanläggningar, kontroll vid start.
- Samverkan och samsyn med andra myndigheter för att öka den positiva konkurrensen bland företag (alkohol, polis, rtj. skatt)
- Samsyn/upplärning inom gruppen, gå två
- Kontrollköp: tobak, eventuellt folköl och kontrollköp av vissa receptfria läkemedel
- Tillsyn vattenskyddsområden
- Fastställande av faroanalys och provtagningsprogram för vv
- Avregistrering av livsmedelsanläggning
- Klagomål - obefogade (oregistrerade verksamheter livsmedel)
- Klagomål - befogade/RASFF (extra offentlig kontroll)
- Handläggning av rikstäckande larm och spårning
- Utredning av misstänkta matförgiftningar
- Tvingande rapporteringar till centrala verk så som Livsmedelsverket, Folkhälsomyndigheten, Jordbruksverket,

- Andra typer av rapporteringar
- Handläggning obefogade klagomålsärenden, där det inte är motiverat med tillsyn - tobak
- Handläggning obefogade klagomålsärenden, där det inte är motiverat med tillsyn - industri
- Handläggning obefogade klagomålsärenden, där det inte är motiverat med tillsyn - hälsoskydd
- Handläggning obefogade klagomålsärenden, där det inte är motiverat med tillsyn - lantbruk
- Service och rådgivning på telefon och från besök
- Granskning plan/bygg samt möten
- Medverkan på Lotsmöten eller motsvarande
- Medverkan på företagsfrukostar
- Annat stöd till kommunerna
- Medverkan i domstolar/förhandlingar
- Besvarande av remisser
- Delta i utvecklingsarbete (Skåne eller Nationellt)
- Osv.....

Av beslutshandlingar i medlemskommunerna från januari 2009 framgår det finansiella utgångsläget i medlemskommunerna samt målsättning under förbundets uppstart avseende finansieringsgrad och medlemsbidragets storlek.

- Skattebördan för år 2008 redovisas uppgå till 141 kr/ invånare och år som snitt i medlemskommunerna med en **avgiftsfinansieringsgrad på 20 %**.
- För år 2009 när förbundet bildades, förväntades **avgiftsfinansieringsgrad öka till 30 %** och kostnaden per invånare/år reducerades till 126 kr.

Redan vid uppstarten av förbundet innebar detta en årlig kostnadsreduktion för medlemskommunerna enligt följande. Dock att observera att siffrorna nedan redovisar ett helårsutfall, under år 2009 startade förbundets verksamhet den 1 september.

Kommun	Ungefärligt invånarantal år 2009	Årlig kostnadsreduktion (kr) baserat på minskad kostnad på 15 kr/invånare
Bjuv	14 800	222 000
Klippan	16 300	245 000
Perstorp	6 900	103 000
Svalöv	13 200	198 000
Örkelljunga	9 600	144 000
Totalt	60 800	912 000

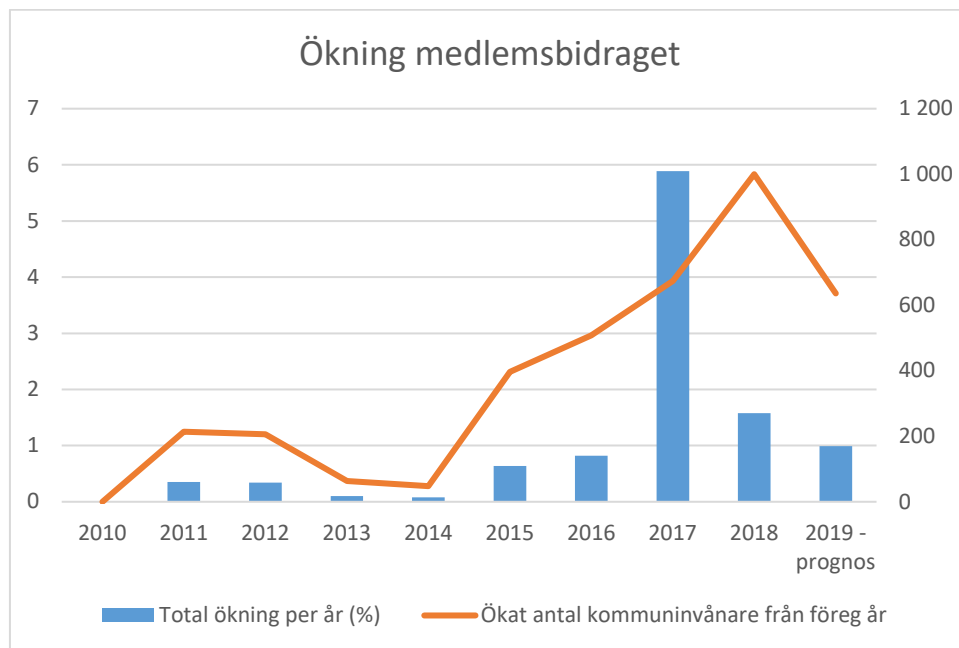
I och med verksamhetsövergången förväntades miljöförbundets avgiftsfinansiering vara högre än ägarkommunernas eget resultat. Kommunerna debiterade endast avgifter i begränsad omfattning. Kommunernas verksamhet, även tillsyn som kunde ha avgiftsfinansierats, be- kostades till mycket stor del med skattemedel. Kommunerna hade en **avgiftsfinansieringsgrad på 20 %** vilket ger en **debiteringsgrad på 33 %** av den del som är rimlig/lämplig

att avgiftsfinansiera. Hade förbundet legat på dessa nivåer även idag hade medlemsbidraget storlek motsvarat på ca 255 kr/invånare och år.

Totalt har miljöförbundets kontinuerligt ökande avgiftsfinansieringsgrad inneburit minskade kostnader för medlemskommunerna under en tioårsperiod med totalt ca 55 mkr.

År	Utbetalt medlemsbidrag (tkr)	Helårsutfall, kostnad (tkr)	Teoretiskt medlemsbidrag motsvarande 80 % av kostnaden = kommunernas egen avgiftsfinansieringsgrad (på 20%) år 2008 (tkr)	Reducerat årligt medlemsbidrag, jämfört med kommunal regi enligt 2008-års modell (tkr)	Bjuv (24%)	Klippan (27%)	Perstorp (11%)	Svalöv (22%)	Örkeljunga (16%)
2010	7 694	11 115	8 892	1 198	288	323	132	264	192
2011	7 721	14 250	11 400	3 679	883	993	405	809	589
2012	7 747	16 094	12 875	5 128	1 231	1 385	564	1 128	821
2013	7 755	16 723	13 378	5 623	1 350	1 518	619	1 237	900
2014	7 761	17 756	14 205	6 444	1 547	1 740	709	1 418	1 031
2015	7 811	17 302	13 842	6 031	1 447	1 628	663	1 327	965
2016	7 875	17 932	14 346	6 471	1 553	1 747	712	1 424	1 035
2017	8 339	17 262	13 810	5 471	1 313	1 477	602	1 204	875
2018	8 471	19 782	15 826	7 355	1 765	1 986	809	1 618	1 177
2019	8 555	20 800	16 640	8 085	1 940	2 183	889	1 779	1 294
			Totalt (tkr)	55 484	13 316	14 981	6 103	12 206	8 877

Miljöförbundet har, sedan starten för 10 år sedan, haft ökade kostnader på 89 %. Skatte-kompensationen för dessa kostnadsökningar har skett till en mindre del, medlemsbidraget har totalt ökat med endast 11 %. Trots ett visst ökat inflöde av invånare under senare år är det i huvudsak medlemsbidragshöjningen med 6 kr/invånare år 2017 som slår igenom.

Den hittills svaga ökningen av medlemsbidraget har fram tills nu kompenseras med effektiviseringar och ökat avgiftsuttag, vilket har kunnat kompensera den relativt minskade skattefinansieringen. Detta enligt önskemål från medlemskommunernas. Framöver är däremot utrymmet för ökat avgiftsuttag obetydligt. Ytterligare effektiviseringar är möjlig, men takten kan ej ökas utan stor negativ inverkan på arbetsmiljön.

Idag uppnår förbundet nära 100% debiteringsgrad av den del av verksamheten som är möjlig att avgiftsfinansiera, dvs förbundet når ca 55-60 % avgiftsfinansieringsgrad. Att jämföra med kommunernas tidigare egna resultat på ca 33 % debiteringsgrad av den del av verksamheten som är möjlig att avgiftsfinansiera vilket motsvarade 20 % avgiftsfinansieringsgrad.

Årtal	Skattefinansierad tillsyn som bekostas med skattemedel (%)	Fakturerbar verksamhet, men som bekostas av skattemedel till viss del (%)	Avgiftsfinansieringsgrad	60 % av kostnad = mål avgiftsfinansierad del, tkr	40 % av kostnad = mål skattefinansierad del, tkr	Medlemsbidrag, tkr	Medlemsbidrag kr/invånare och år	Fritt eget kapital, tkr	Resultat, tkr	Helårsutfall kostn, tkr
Före förbundet 2008	100	66,7	20	6 403	4 268	8 537	141			10 671
Start 1 sept 2009	100	50,3	30	6 536	4 358	7 643	126			10 894
2010	100	48,7	30,8	6 669	4 446	7 694	126	1 574	1 117	11 115
2011	100	23,6	45,8	8 550	5 700	7 721	126	2 489	914	14 250
2012	100	13,6	51,9	9 656	6 438	7 747	126	3 112	623	16 094
2013	100	10,6	53,6	10 034	6 689	7 755	126	3 810	698	16 723
2014	100	6,2	56,3	10 654	7 102	7 761	126	3 115	-695	17 756
2015	100	8,6	54,9	10 381	6 921	7 811	126	3 066	-50	17 302
utköp ingår ej 2016	100	6,5	56,1	10 759	7 173	7 875	126	94	-2972	17 932
2017	100	13,8	51,7	10 357	6 905	8 339	132	-50	-144	17 262
2018	100	4,7	57,2	11 869	7 913	8 471	132	-605	-555	19 782
2019	100	1,9	58,9	12 393	8 262	8 555	132	-135	470	20 800
Budget - 2020	100	0,5	57,7	12 960	8 640	8 700	132	-130	5	21 800
Långtidsplan - 2021	99,7	0	60,1	13 320	8 880	8 850	132	-900	-770	22 200
Långtidsplan - 2022	98,7	0	60,5	13680	9 120	9 000	132	-1845	-945	22 800

Observera att **i tabellen** finns mindre enskilda ekonomiska poster (kostnad/bidrag för energi och klimatrådgivare och eventuellt andra kostnader/bidrag) som kanske borde redovisats separat, det finns också större osäkerheter kring de första årens siffror vilket gör att redovisningen inte är ett bra underlag för jämförelser i detalj. Samtidigt visar tabellen och diagrammen i övrigt på trender och beskriver på ett bra sätt miljöförbundet utveckling i stort.

Varför uppkommer finansiella problem just nu?

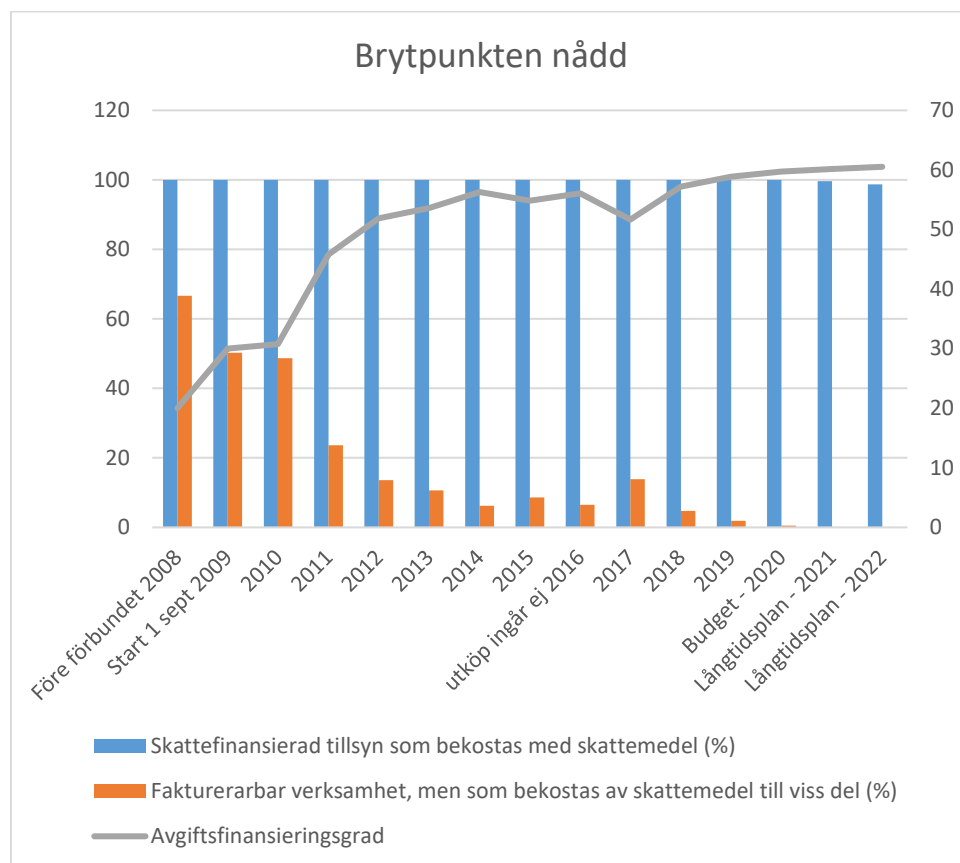
Det finns två huvudanledningar till att finansiella problem uppkommer just nu.

1. Genom att förbundet löst uppgiften!

Förbundet har verkat för ökad avgiftsfinansiering (taxefinansieringsgrad). När förbundet övertog verksamheten från medlemskommunerna hade medlemskommunerna i snitt en avgiftsfinansieringsgrad på endast 20 % vilket ger en debiteringsgrad på 33 %. Avgiftsfinansieringsgraden har gradvis ökat över åren som förbundet haft ansvar för utvecklingen.

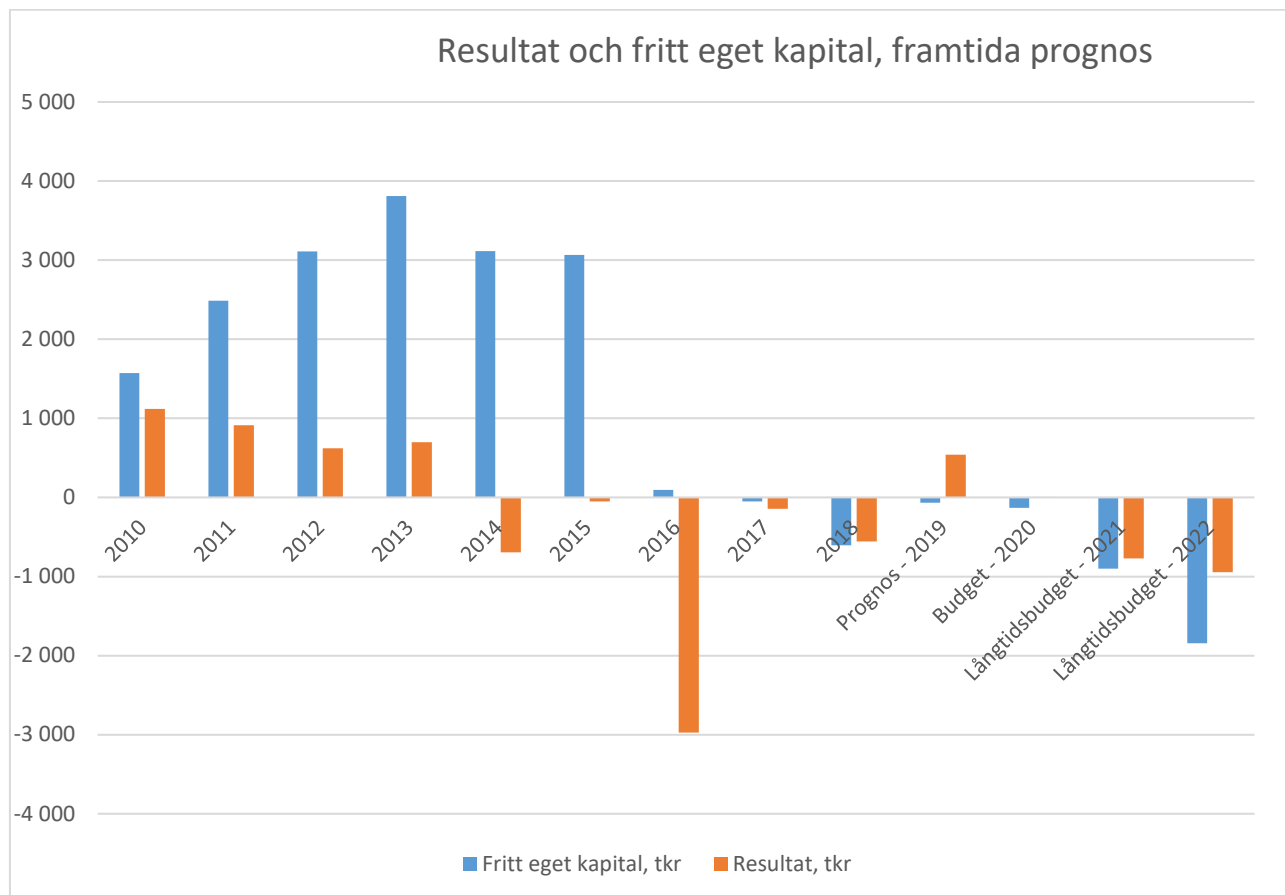
2. Målet har nåtts!

Den avgiftsfinansierade delen av **förbundets verksamhet finansieras till nära 100 % av avgifter**. Förbundet har nära 60 % avgiftsfinansiering i stort vilket **motsvarar 100 % debiteringsgrad**.

Förbundets ekonomi har nått en brytpunkt, där nuvarande ökning av medlemsbidraget inte längre räcker för att kompensera hela kostnadsökningen av den skattefinansierade tillsynen. Samtidigt får aldrig ökade kostnader för den skattefinansierade tillsynen kompenseras via ett ökat avgiftsuttag och förbundet är nu vid den brytpunkt där inkomsterna från skattebasen inte längre täcker de kostnader som finns för den skattefinansierade tillsynen, även om en höjning av medlemsbidraget skedde år 2017 som något fördröjde att brytpunkten nåddes.

Konsekvenserna av att brytpunkten är nådd avspeglas i budget för år 2020 samt i prognosen för långtidsplanen 2021-2022. Förbundet saknar tillräckliga resurser.

Risk för negativt resultat

Direktionen ska för varje år fastställa mål och budget för nästkommande år samt flerårsbudget. Miljöförbundet har ökade kostnader för sin verksamhet inom flera områden. I samband med arbetet med budget 2020 och flerårsbudgeten för 2021 och 2022 har det blivit tydligt att miljöförbundet inte har förutsättningar att kunna nå sitt övergripande finansiella mål på 1,5 % överskott av omsättningen och på sikt riskerar negativa resultat.

Detta beror huvudsakligen på

- Medlemsbidragets storlek baseras på ett fast (nominellt) värde som inte tar hänsyn till förändringar i prisnivån (dvs kostnadsökningar i form av löner mm). Värdet har urholkats under tio års tid.

Detta beror även på

- Förändrad lagstiftning inom tobaksområdet.
- Konsekvenser av länsstyrelsens tillsyn på tobaksområdet.
- Förbundet saknar tillräckliga medel för att leva upp till de krav på rättssäkerhet och service som ställs i förvaltningslagen, bl.a. att använda tolk i den utsträckning som krävs.

- Ökade pensionskostnader pga att fler anställda har lön över brytpunkten i pensionssystemet.
- Ökade IT-kostnader på grund av behov av ökad säkerhet och GDPR.
- Ökade transportkostnader pga av förändrade förutsättningar och övergång till miljövänligare alternativ.
- Ökade ekonomistödskostnader pga av förändrade förutsättningar.
- Ökade hyreskostnader.
- Ökade kostnader för post- och telefontjänster.
- Ytterligare ökade kostnader bl.a. inom områdena HR och GIS kan riskeras framöver.

Direktionen har 2019-09-24 § 89 beslutat om förslag till intern budget 2020 och flerårsplan 2021-2022. I förslaget varnar förbundet för ökade kostnader och risk för framtida negativt resultat fr.o.m. år 2021. Förbundet ger besked om att förbundet ska väcka en fråga om höjning av kommunbidraget fr.o.m. år 2021 hos medlemskommunerna.

Medlemssamråd har genomförts den 18 oktober 2019 där förslaget till intern budget diskuterades.

Vid medlemssamrådet informerade förbundet om ytterligare tillkommande kostnadsökningar och det finns ett behov av att bidraget från medlemskommunerna höjs med 6 kr/invånare och år till 138 kr redan år 2020 och därefter med tillkommande 12 kr/invånare och år till 150 kr år 2021. Miljöförbundet har också lämnat förslag på att, arvudet som medlemskommunerna betalar för miljöstrategiskt arbete höjs med 75 kr till 675 kr/timme.

För åren 2021 och 2022 kommer kostnaderna beräknas öka mer än intäkterna och miljöförbundet kommer inte utan förändrade förutsättningar att kunna nå sitt övergripande finansiella mål på 1,5 % överskott av omsättningen. **Resultatet förväntas beräknas bli negativt och uppgå till -770 tkr för år 2021 och - 945 tkr för år 2022** av en total omsättning på ca 22 mkr.

Förbundet kommer inte att kunna återställa kvarvarande negativa förluster från tidigare (år 2018), utan riskerar nya negativa resultat.

Mer information framgår av bilagorna ”Information om risk för negativt resultat” och ”underlag för höjning av medlemsbidraget – kompletterande information” som bifogas.

Effektiviseringar

De sammanlagda kostnadsökningarna som uppkommer - p.g.a. förändrad lagstiftning inom tobaksområdet och kritik från Länsstyrelsen, förvaltningslagens ökade krav på och kostnader för tolk samt övriga ökade kostnader - **är på motsvarande ett ökat skattebaserat anslag på ca 31 kr/invånare och år.**

En stor del av kostnadsökningarna har förbundet kunnat hantera och till viss del kommer att kunna hantera även framöver genom de positiva förändringar som skett i form av minskad personalomsättning och höjd effektivitet.

Samtidigt har nu förbundet nått en brytpunkt där en, mer än marginellt, ökad avgiftsfinansieringsgrad motverkar strävan mot god myndighetsutövning och en balans mellan avgiftsfinansierad och skattebaserad tillsyn, vilket långtidsprognosen indikerar.

Förbundet behöver därför skattekompensation motsvarande 18 kr/invånare och år och därefter årligen kompenseras enligt index.

Om förbundet kan effektivisera ut mer än förbundet nu räknar med och index därmed blir en överkompensation, kan resultat fördelas som återbetalning till kommunerna.

Alternativ/konsekvenser

Vilket handlingsutrymme har miljöförbundet om medlemsbidraget inte höjs?

Miljöförbundet bedömer inte att det är möjligt att höja taxan för att kompensera för utebliven skattekompensation. Enligt självkostnadsprincipen får förbundet inte ta ut högre taxor än det finns kostnadsunderlag för (dvs det är inte tillåtet att tjäna något på den avgiftsfinansierade delen), samtidigt som full kostnadstäckning är målsättningen. Förbundet har vid en genomlysning av kostnadsunderlaget inte hittat tidigare oidentifierade kostnader som skulle kunna motivera varken en höjning eller en sänkning av taxan. **Förbundet avråder från att höja taxan då detta alternativ inte bedöms lagligt.**

Förbundet har därmed brist på resurser och delar av verksamheten kommer att bedrivas med lånade medel och resultera i negativa resultat, vilket även kommer att påverka medlemskommunernas redovisningar. Kommunerna är enligt förbundsordningen för Söderåsens miljöförbund ansvariga för att genom medlemsbidraget täcka förbundets kostnader som inte kan täckas på andra sätt. Förbundet kan i samband med årsbokslut, årligen via inbetalningar av kompletterande medlemsbidrag, få kompensation för eventuella underskott som uppstått under året. Förbundet bedömer detta som **ett möjligt och realistiskt alternativ.**

Miljöförbundet kan försöka minska omfattningen på den skattefinansierade tillsynen alternativt inte utveckla tillsynen i någon del. Förbundet har ett omfattande behov av att utveckla tillsynen inom rökfria miljöer, **ett möjligt och realistiskt alternativ** är att lämna tillbaka tillsynen till kommunerna. Ett sådant alternativ innefattar en personalreduktion av miljöförbundets personal.

Därefter att förbundet årligen reducerar övrig skattebaserad tillsyn, förmågan att upprätthålla lagkrav kommer gradvis att minska. Servicen till företag och allmänhet kommer att minska och stödet till medlemskommunerna reduceras succesivt. **Förbundet avråder från detta alternativ.**

Konsekvenser avseende återlämnande av tobakstillsynen/tillsyn rökfria miljöer

Den 1 juli 2019 trädde den nya lagen om tobak och liknande produkter i kraft. Lagstiftningen ställer nya och högre krav på rökfria miljöer utomhus. Utöver detta har det också införts tillståndsplikt för försäljning av tobaksvaror.

Miljöförbundet har under våren 2019 begärt att få ansvar för tillsynen och prövningen av den nya lagen.

Förbundet har sedan tidigare haft arbetsuppgifterna enligt den gamla lagen, samt kommer inom andra tillsynsområde redan i kontakt med flera av de verksamheter som berörs av de ökade kraven. Därutöver riskerar miljöförbundet, som en fristående enhet, inte att hamna i jävsituationer vid tillsyn på de områden som ska hållas rökfria och som kommunens olika förvaltningar ansvarar för.

Vid utredning av övertagandet har presenterats ett förslag på en taxa som miljöförbundet krävde att medlemskommunerna skulle godkänna för att överta tillsynsansvaret vilket också skedde. Taxan omfattar dock endast de delar som myndigheten enligt lag har rätt att ta betalt för av de företagare som är under kontroll.

Tillsyn över rökfria miljöer är ett område som inte får finansieras via avgifter. Detta område ska finansieras av skattemedel. **I utredningen kring övertagandet har miljöförbundet initialt valt att inte kräva att medlemskommunerna ska öka medlemsbidraget för den skattefinansierade delen eftersom omfattningen av det utökade rökförbudet inte var klarlagt.** I miljöförbundets behovsinventering och verksamhetsplanering inför 2020 har det dock gjorts en djupgående utredning kring omfattningen som visar att **miljöförbundets resurser inte räcker till för att upprätthålla den tillsyn som krävs.**

Under våren 2019 fick miljöförbundet en revision av Länsstyrelsen som är den regionala tillsynsmyndigheten på området. Länsstyrelsens revision visade att miljöförbundets tillsynsintervall inom området rökfria miljöer var för långt. Tillsyn av rökfria miljöer, med fokus på rökfria skolgårdar, ska ske årligen för att bedömas uppfylla kravet på tillräcklig tillsyn. Länsstyrelsen har riktat kritik mot miljöförbundet och begärt att en åtgärdsplan ska skickas in. I åtgärdsplanen har miljöförbundet rapporterat att förbundet ska se över planeringen och tillsynsintervallerna, justera dem så att tillsyn sker i tillräcklig omfattning samt utföra en grundlig kartläggning av behovet.

Om miljöförbundet inte får resurser för att bedriva det tillsynsarbete som krävs kommer konsekvenserna bli att tillsyn inte sker i den omfattning som krävs och att lagefterlevnaden därmed kan utebli. Lagstiftningens syfte, att personer som inte vill och/eller som inte bör/ska utsättas för rök, ska skyddas mot detta inte ger den effekt som är tänkt. Rökfria miljöer riskerar att inte vara rökfria.

Detta innebär också att rapporteringar till och ytterligare revision från Länsstyrelsen och Folkhälsomyndigheten riskerar att visa att arbetet inte sker i enlighet med lagen och att myndigheten riskerar att få skarp kritik för bristerna.

Miljöförbundet tvingas ta beslut om att återlämna de tillsynsuppdrag som rör lagen om tobak och liknande produkter vilket omfattar provning av tillstånd för samt tillsyn av detalj- och partihandel med tobaksvaror, försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt rökfria miljöer.

Vid återlämnande av detta tillsynsuppdrag skulle det även bli aktuellt med återlämnande av tillsyn enligt alkohollagen i form av tillsyn av detaljhandel med folköl samt tillsyn av lagen om receptfria läkemedel utanför apotek. Då kompetenser som utnyttjas för tillsyn av tobak är den samma som genomför tillsyn enligt alkohollagen mm, uppnås besparingseffekt endast om dessa återlämnas i sin helhet.

Kommunerna kommer då att:

- Få besluta vart i kommunen tillsynsansvaren ska ligga.
- Avsätta resurser och säkerställa kompetens hos de medarbetare som ska utföra uppdraget.
- Genom tillsyn säkerställa att både skolgårdar, entréer till offentliga lokaler, utrymmen vid kollektivtrafik, offentliga lekplatser, arenor för idrottsutövning och serveringar inklusive uteserveringar hålls rökfria samt agera vid bristande efterlevnad, tillsynstips och klagomål.
- Genom tillståndsprövning och tillsyn säkerställa att försäljning av tobaksvaror sker i enlighet med gällande lagstiftning.
- Genom tillsyn säkerställa att handel med folköl och elektroniska cigaretter inklusive påfyllningsbehållare sker i enlighet med gällande lagstiftning.
- Få svara på allmänhetens och företagarnas frågor om reglerna för rökfria miljöer, handel med tobaksvaror, elektroniska cigaretter, folköl och receptfria läkemedel.
- Årligen rapportera tillsynen till Länsstyrelsen och Folkhälsomyndigheten samt Läkemedelsverket som är de centrala och regionala tillsynsmyndigheterna.
- Möjliggöra tillsyn från tillsynsmyndighet.

Bilagor:

Bilaga 1. Information om risk för negativt resultat

Bilaga 2. Underlag för höjning av medlemsbidraget – kompletterande information

Expediering

Beslutet skickas till:

Medlemskommunerna

Revisionen – för kännedom

Charlotte Leander
Miljöchef/förbundschef

§ 99

Dnr 2019.763

Information om risk för negativt balansresultat

Direktionens beslut

Direktionen beslutar att översända information till medlemskommunerna angående risk för negativt resultat avseende flerårsbudget 2021-2022 och framöver.

Direktionen föreslår att medlemskommunerna tar beslut om att det årliga medlemsbidraget höjs med 6 kr till 138 kr/invånare år 2020.

Direktionen föreslår att medlemskommunerna tar beslut om att det årliga medlemsbidraget höjs med ytterligare 12 kr till 150 kr/invånare år 2021. Från och med år 2022 ska medlemsbidraget räknas upp enligt SKLs prisindex för kommunal verksamhet (PKV) med basmånad oktober.

Direktionen föreslår att medlemskommunerna tar beslut om att arvodet som miljöförbundet debiterar medlemskommunerna för miljöstrategiskt arbete höjs med 75 kr till 675 kr/timme år 2021. Från och med år 2022 ska arvodet räknas upp enligt SKLs prisindex för kommunal verksamhet (PKV) med basmånad oktober.

Beskrivning av ärendet

Direktionen ska för varje år fastställa mål och budget för nästkommande år samt flerårsbudget. Miljöförbundet har ökade kostnader för sin verksamhet inom flera områden. I samband med arbetet med budget 2020 och flerårsbudgeten för 2021 och 2022 har det blivit tydligt att miljöförbundet inte har förutsättningar att kunna nå sitt övergripande finansiella mål på 1,5 % överskott av omsättningen och på sikt riskerar negativa resultat.

Detta beror på

- Förändrad lagstiftning inom tobaksområdet.
- Konsekvenser av länsstyrelsens tillsyn på tobaksområdet.
- Förbundet saknar tillräckliga medel för att leva upp till de krav på rättssäkerhet och service som ställs i förvaltningslagen, bl.a att använda tolk i den utsträckning som krävs.
- Ökade pensionskostnader p.g.a att fler anställda har lön över brytpunkten.
- Ökade IT-kostnader på grund av behov av ökad säkerhet och GDPR.
- Ökade transportkostnader p.g.a förändrade förutsättningar och övergång till miljövänligare alternativ.

Justeraandes sign	Justeraandes sign 		Utdragsbestyrkande
-------------------	--	--	--------------------

TE

- Ökade ekonomistödskostnader p.g.a förändrade förutsättningar.
- Ökade hyreskostnader.
- Ökade kostnader för post- och telefontjänster.
- Ytterligare ökade kostnader bl.a. inom områdena HR och GIS kan riskeras framöver.

Idag är kommunbidraget 132 kr/invånare och nivån har varit oförändrad sedan år 2017, dvs under fyra år inräknat år 2020. Någon indexuppräknning har inte skett.

Underlag

Tjänsteutlåtande daterat 2019-10-22

—

Expediering

Beslutet skickas till medlemskommunerna för behandling

Justerandes sign 	Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Datum
2019-10-22

Beteckning
2019.763-6

Handläggare:
Charlotte Leander
0435-78 24 20
Charlotte.leander@smfo.se

Direktionen för
Söderåsens miljöförbund

Information om risk för negativt resultat

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att översända information angående risk för negativt resultat avseende flerårsbudget 2021-2022 och framöver.

Direktionen föreslår att medlemskommunerna tar beslut om att det årliga medlemsbidraget höjs med 6 kr till 138 kr/invånare år 2020.

Direktionen föreslår att medlemskommunerna tar beslut om att det årliga medlemsbidraget höjs med ytterligare 12 kr till 150 kr/invånare år 2021. Från och med år 2022 ska medlemsbidraget räknas upp enligt SKLs prisindex för kommunal verksamhet (PKV) med basmånad oktober.

Direktionen föreslår att medlemskommunerna tar beslut om att arvodet som miljöförbundet debiterar medlemskommunerna för miljöstrategiskt arbete höjs med 75 kr till 675 kr/timme år 2021. Från och med år 2022 ska arvodet räknas upp enligt SKLs prisindex för kommunal verksamhet (PKV) med basmånad oktober.

Beskrivning av ärendet

Direktionen ska för varje år fastställa mål och budget för nästkommande år samt flerårsbudget. Miljöförbundet har ökade kostnader för sin verksamhet inom flera områden. I samband med arbetet med budget 2020 och flerårsbudgeten för 2021 och 2022 har det blivit tydligt att miljöförbundet inte har förutsättningar att kunna nå sitt övergripande finansiella mål på 1,5 % överskott av omsättningen och på sikt riskerar negativa resultat.

Detta beror på

- Förändrad lagstiftning inom tobaksområdet.
- Konsekvenser av länsstyrelsens tillsyn på tobaksområdet.
- Förbundet saknar tillräckliga medel för att leva upp till de krav på rättssäkerhet och service som ställs i förvaltningslagen, bl.a. att använda tolk i den utsträckning som krävs.
- Ökade pensionskostnader pga att fler anställda har lön över brytpunkten.
- Ökade IT-kostnader på grund av behov av ökad säkerhet och GDPR.
- Ökade transportkostnader pga av förändrade förutsättningar och övergång till miljövänligare alternativ.
- Ökade ekonomistöds kostnader pga av förändrade förutsättningar.
- Ökade hyreskostnader.
- Ökade kostnader för post- och telefontjänster.
- Ytterligare ökade kostnader bl.a. inom områdena HR och GIS kan riskeras framöver.

Positiv utveckling i stort i miljöförbundet

Miljöförbundet har under de senaste åren arbetat mycket med verksamhetsutveckling och att stärka organisationen. Detta har resulterat i bättre arbetsmiljö, minskad personalomsättning samt ökad effektivitet.

Avgiftsfinansierad kontroll och tillsyn

Förbundet har under de senaste åren utvecklats mycket positivt och kunnat öka mängden avgiftsfinansierade kontroll- och tillsynstimmar. Både totalt och räknat per årsarbetskraft (år) som direkt arbetar med kontroll och tillsyn.

2017 – 9 621 timmar (inkl försäljning av tjänst) med 20,1 åa (479 h/åa)

2018 – 10 509 timmar (inkl försäljning av tjänst) med 20,0 åa (525 h/åa)

Prognos 2019 – 11 458 timmar (inkl försäljning av tjänst) med 20,2 åa (567 h/åa)

Medlemsbidrag och uppdragsverksamheten

Medlemsbidrag

Idag är kommunbidraget 132 kr/invånare och nivån har varit oförändrad sedan år 2017, dvs under fyra år inräknat år 2020. Någon indexuppräknings har inte skett.

Invånarantalet i miljöförbundets medlemskommuner är totalt 65 380 och med föreslagna höjningar av medlemsbidraget ger det nedan redovisat utfall. Förbundet avstår att i beräkningarna resonera utifrån ett framtida förändrat invånarantal. Detta med anledning av att olika källor gör bedömningar som antingen visar på ett ökat invånarantal medan andra visar på ett minskat invånarantal i förbundets medlemskommuner.

	Invånarantal	Kostnad höjning 2020 (6 kr)	Kostnad höjning 2021 (12 kr)
Bjuv	15 636	93 816	187 632
Klippan	17 732	106 392	212 784
Svalöv	14 192	85 152	170 304
Perstorp	7 510	45 060	90 120
Örkelljunga	10 310	61 860	123 720

Hade indexuppräknings skett på medlemsbidraget på motsvarande sätt som för taxan, med i genomsnitt 3 % per år, ger detta för fyra år 2017-2021 ca 13 %. På 132 kr blir detta en sammanlagd uppräknings motsvarande en årlig **ökad medlemskostnad på ca 17 kr/invånare**.

Intäkterna som en indexuppräknings hade kunnat innebära har inte kommit miljöförbundet till del:

2018 – ca 250 tkr

2019 – ca 500 tkr

2020 – ca 750 tkr

Detta motsvarar under tre år ett totalt möjligt **intäktsbortfall på 1,5 mkr**.

Uppdragsverksamheten

Storleken på arvodet som miljöförbundet debiterar medlemskommunerna för miljöstrategiskt arbete (timtaxan för kommunerna) är 600 kr/timme, nivån har varit oförändrad sedan år 2017, dvs under fyra år inräknat år 2020. Någon indexuppräknings har inte skett.

Hade indexuppräknings skett på arvodet på motsvarande sätt som för taxan med i genomsnitt 3 % per år ger detta för fyra år 2017-2021 ca 13 %. På 600 kr blir detta en sammanlagd uppräknings motsvarande ett **höjt arvode ca 75 kr/timme**.

Förbundsordning och reglemente

Enligt miljöförbundets förbundsordning framgår att:

§ 10

”I kommunförbundets årsbudget får inte de upptagna kostnaderna överstiga summan av de intäkter förbundet kan påräkna i form av bidrag från medlemskommunerna och övriga intäkter.”

§ 11

”Kostnader för Söderåsens Miljöförbunds myndighetsverksamhet som inte täcks på annat sätt regleras genom medlemsbidrag från medlemskommunerna.”

Enligt reglemente för förbundsledningen i miljöförbundet framgår att:

§ 2, punkt 3

”Det åligger Direktionen att informera medlemskommunerna om den allmänna ekonomiska planläggningen av förbundets verksamhet samt om frågor av större ekonomisk eller organisatorisk betydelse”

Ökade lagkrav mm innebär ökade kostnader

Förändrad lagstiftning inom tobaksområdet och kritik från Länsstyrelsen

Kraven ökar på förbundet att bedriva skattefinansierad tillsyn inom rökfria miljöer.

Vid Länsstyrelsens revision våren 2019 fick förbundet kritik för att tillsynsintervallen är för långa. Samtliga områden måste få tillsyn varje år. I planerna har förbundet tidigare planerat tillsyn vart tredje år för alla områden utom tobak. Förbundet skulle därför framöver behöva ändra tillsynsplanen så att alla med försäljning av elektroniska cigaretter, folköl samt receptfria läkemedel får årliga tillsynsbesök, precis som tobaksförsäljarna.

Därutöver trädde den 1 juli 2019 den nya lagen om tobak och liknande produkter ikraft. Lagändringen innebär utökade krav på tillsyn inom fler och nya områden.

Ingen tillsyn inom området rökfria miljöer kan/får finansieras med avgifter.

Behovet av resurser för skattefinansierad tillsyn inom området rökfria miljöer bedöms till 1 175 timmar årligen. Vid Länsstyrelsens revision rapporterade förbundet att det fanns planerat 10 % åa för rökfria miljöer och samt 2,5 % åa för rökfria serveringar. Totalt 125 timmar finns i verksamhetsplanen för 2019.

Kostnaden för varje tillsynstimme är idag är 953kr (motsvarande timkostnad 2021 - när vi har ett akut behov av att medlemsbidraget höjs är uppskattningsvis 1010 kr). Vi har då en ökad kostnad år 2021 på 1 050 h (1 175 – 125) * 1010 kr = 1 060 tkr.

Detta motsvarar en årlig **ökad medlemskostnad på ca 16 kr/invånare** (1 060 tkr/65 000).

Prioritering av skattefinansierad verksamhet (tillsyn mm)

Inför varje års verksamhetsplanering och budgetarbete sammanställer förbundet en behovsutredning (dvs det identifierade behovet av kontroll och tillsyn inom förbundets ansvarsområde). Behoven tillsammans med förbundets personella och ekonomiska förutsättningar utgör grundet på verksamhetsplaneringen. Processen innebär ett omfattande planerings och prioriteringsarbete, framförallt krävs att skattefinansierad tillsyn inklusive rådgivning/service bortprioriteras eller minskas i omfattning. Ett av dessa områden har varit rökfria miljöer, men den sammanvägda bedömningen är, baserat på kraven i den nya lagstiftningen och kritiken från länsstyrelsen att området måste prioriteras.

Förbundet bedömer inte att det är möjligt att nedprioritera annan skattefinansierad tillsyn ytterligare.

Förvaltningslagens ökade krav på och kostnader för tolk

Den nya förvaltningslagens ökade krav på användning av tolk, har hittills främst ökat behovet och förbundets kostnader inom tobak/livsmedelsområdet. Tolk används för personliga kontakter eller telefon samt för översättning. Samtidigt är det inte enbart förvaltningslagen som framöver ökar förbundets behov av att använda tolk. Medlemskommunerna har också många fler nyanlända inom förbundets verksamhetsområde än för några år sedan, och som är intresserade av att starta egna företag. Detta kan ge upphov till tolkbehov inom fler områden än livsmedel/tobak, t.ex. bostadstillsynen, på verkstäder och frisörer som förbundet enligt lag inte får ta betalt för.

Förbundet uppskattar kostnaden för tolk framöver till minst 100 tkr/år. Denna kostnad har inte funnits i förbundets budget tidigare och motsvarar en årlig **ökad medlemskostnad på ca 1,5 kr/invånare** (100 tkr/65 000).

Ökade verksamhetskostnader

Ökade pensionskostnader för förbundet

Miljöförbundet har under december 2018 fått en extra pensionskostnad på 710 tkr, för år 2019 bedöms preliminärt att kostnader på ca 300 tkr kan tillkomma. För år 2020 föreslår Sveriges kommuner och Landsting att det genomsnittliga PO-pålägget för avtalspensioner höjs från 7,70 % till 8,70 %. Bakgrunden är att allt fler av de anställda har lön utöver taket (7,5 basbelopp) och därför har rätt till förmånsbestämd pension.

Förbundet räknar framöver årligen med ökade pensionskostnader jämfört med tidigare på ca 200 tkr.

Ökade OH-kostnader för förbundet (bilpool, IT, ekonomi, hyra, post/tele)

Miljöförbundet har sedan det bildades år 2009 haft egna lösningar avseende ägande och skötsel av förbundets bilpark samt även avseende hantering av IT-frågor. Funktionen har, då den varit kopplad till endast en individ, varit mycket sårbar. Behovet av ökad robusthet och svårighet att fortsatt hitta interna lösningar, har gjort att förbundet i samband med pensionsavgång valt att ansluta sig till Klippans kommuns bilpool samt går in i IT-samarbetet med IT4K. Övergången till bilpool har förutom ökad robusthet även inneburit att förbundets diesel- och bensinbilar avvecklats till förmån för miljövänligare alternativ, samtidigt har bilpoolen ökat miljöförbundets kostnader med 200 tkr/år. Initialt bedöms även övergången till IT4K öka förbundets kostnader med 100 tkr/år.

I samband med ytterligare en pensionsavgång har förbundet valt att även inom ekonomistödet ansluta till en mindre sårbar utökad samarbetslösning med Klippans kommun, vars ekonomisystem förbundet redan är anslutet till, samtidigt kommer detta innebära högre årlig kostnad för förbundet, med motsvarande 200 tkr.

Under år 2020 kommer även kostnader för förbundets lokaler att öka, då hyreshöjning från 1 augusti 2019, på ca 8% vilket årligen motsvarar ca 50 tkr kommer att få fullt genomslag. Den höga hyreshöjningen har dock sitt ursprung i en väldigt låg utgångsnivå. I och med hyresförhandlingen har förbundet även kunnat säkerställa att ytor för arkiv och förråd i källaren endast är tillgängliga för förbundet.

Klippans kommun har påbörjat en dialog för översyn av avtal gällande post- och teletjänster. Några föreslagna belopp avseende kostnadsökningar har inte presenterats, men med ledning av muntliga uppgifter bedömer förbundet att kostnaden kommer att öka med minst 100 tkr.

Totalt räknar förbundet med ökade årliga verksamhetskostnader på ca 850 tkr/år, vilket motsvarar en årlig **ökad medlemskostnad på ca 13 kr/invånare** (850 tkr/65 000).

Osäkerheter

Ytterligare ökade kostnader kan riskeras framöver bl.a. inom områdena

- HR
- GIS
- ?

Effektiviseringar

En stor del av kostnadsökningarna har förbundet kunnat hantera genom de positiva förändringar som skett i form av minskad personalomsättning och höjd effektivitet, men inte allt vilket långtidsprognosen indikerar.

Långtidsprognos och framtida behov

För åren 2021 och 2022 beräknas kostnaderna fortsätta öka mer än intäkterna och miljöförbundet kommer inte utan förändrade förutsättningar att kunna nå sitt övergripande finansiella mål på 1,5 % överskott av omsättningen.

Resultatet förväntas uppgå till +205 tkr för år 2021 och endast +20 tkr för år 2022 av en total omsättning på ca 22 mkr.

Mycket av kostnadsökningarna (pension, hyra, bilpool, IT mm) har förbundet kunnat hantera genom de positiva förändringar som skett i form av minskad personalomsättning och höjd effektivitet, men inte allt. Långtidsbudgetens prognos visar att förbundet inte kommer att kunna nå sitt övergripande finansiella mål på 1,5 % överskott av omsättningen och på sikt riskeras negativa resultat.

Utöver detta kommer inte miljöförbundet att kunna utveckla och genomföra all skattefinansierad tillsyn som det finns krav på och där förbundet fått kritik. Inte heller kommer förbundet att kunna använda tolk i en omfattning som krävs. Varken i budget 2020 eller i långtidsbudgeten redovisas kostnader för tolk eller ökad tillsyn inom området rökfria miljöer, då detta redan idag hade inneburit ett negativt resultat.

Miljöförbundet begär höjning av både kommunbidraget och storleken på arvodet som miljöförbundet debiterar medlemskommunerna för miljöstrategiskt arbete och att dessa framöver indexuppräknas. Samtidigt kommer förbundet fortsätta att sträva efter att effektivisera verksamheten.

Miljöförbundet föreslår att

- det årliga medlemsbidraget höjs med 6 kr/invånare till 138 kr/invånare år 2020.
- det årliga medlemsbidraget höjs med ytterligare 12 kr till 150 kr/invånare år 2021. Från och med år 2022 bör medlemsbidraget räknas upp enligt SKLs prisindex för kommunal verksamhet (PKV) med basmånad oktober.
- arvodet som miljöförbundet debiterar medlemskommunerna för miljöstrategiskt arbete höjs med 75 kr/timme till 675 kr/timme år 2021. Från och med år 2022 bör arvodet räknas upp enligt SKLs prisindex för kommunal verksamhet (PKV) med basmånad oktober.

Den totala höjningen av medlemsbidraget baseras på den faktiska kostnaden för varje tillsynstimme inom området rökfria miljöer och för förbundets förväntade kostnader för tolk. Detta motsvarar nära också den kostnad som erhållit om medlemsbidraget varit indexuppräknat. Övriga kostnadsökningar bör i första hand försöka hanteras genom fortsatta effektivisering av verksamheten.

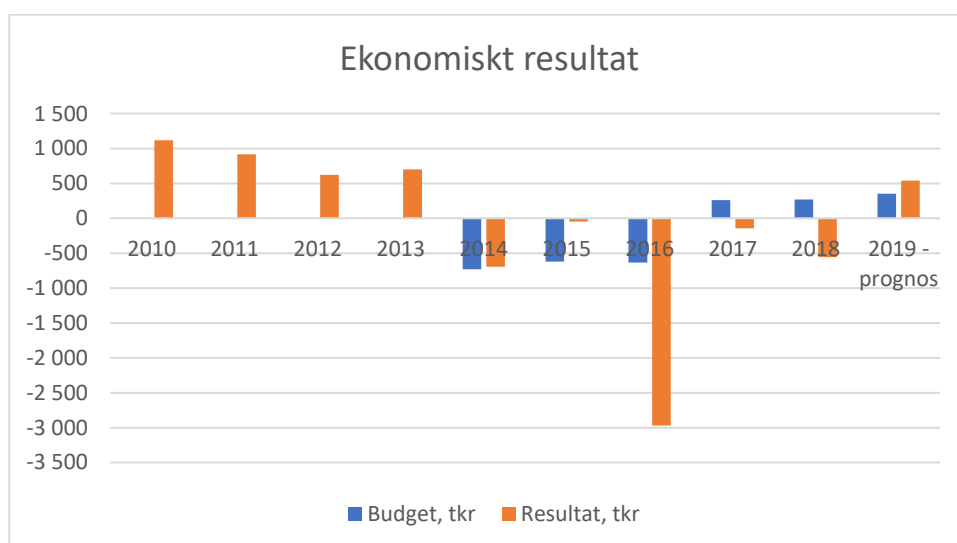
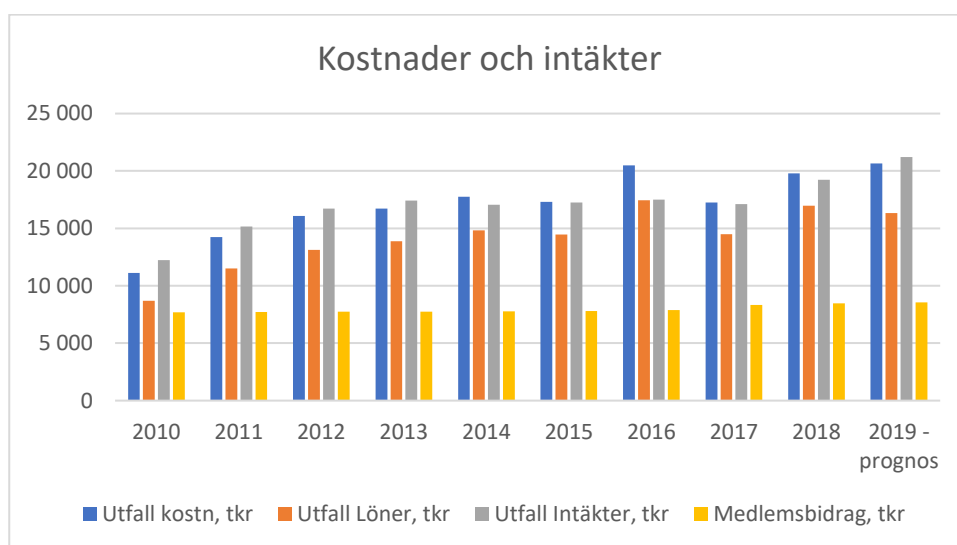
Höjningen av arvodet som miljöförbundet debiterar medlemskommunerna för miljöstrategiskt arbete baseras på motsvarande indexuppräknningen (å 3 %) under 4 år.

Charlotte Leander
Miljöchef/förbundschef

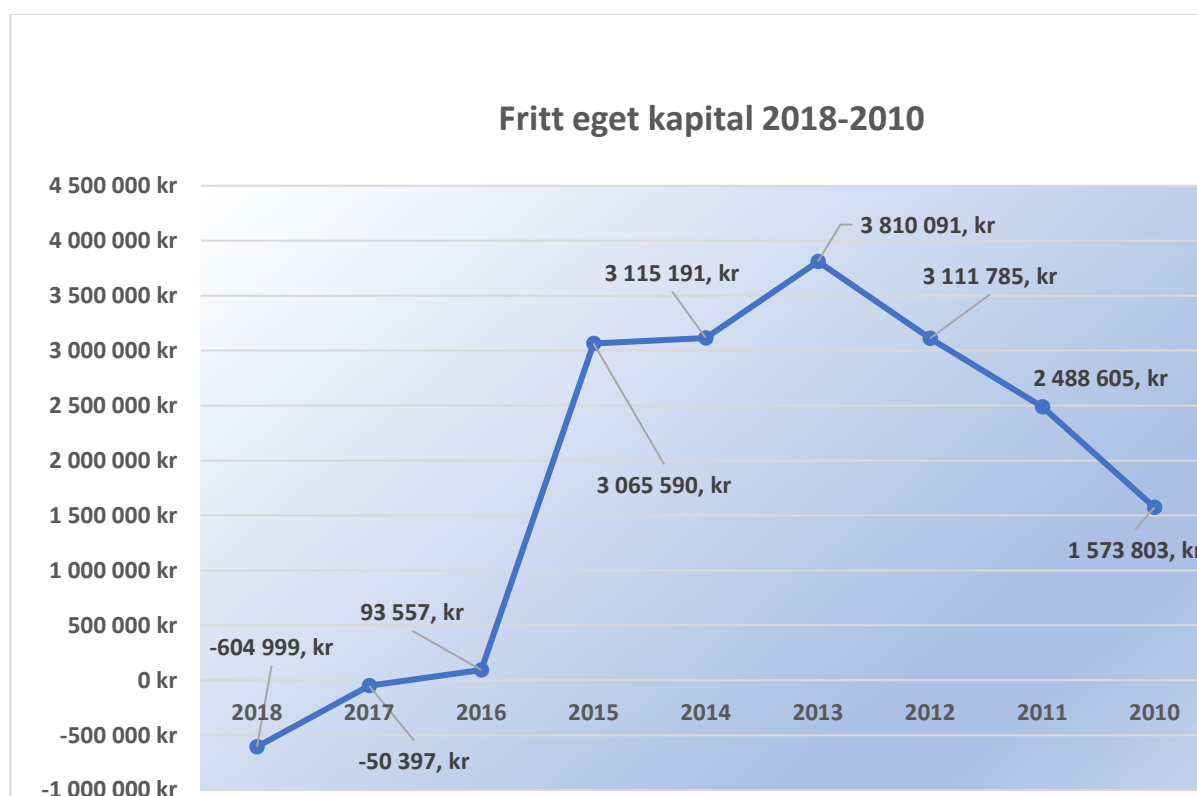
Underlag för höjning av medlemsbidraget - kompletterande information

Vid medlemssamrådet den 18 oktober 2019 efterfrågades mer underlag i samband med information om risk för negativt resultat och förbundets begäran om att få höjt medlemsbidrag. Nedan redovisas de uppgifter som efterfrågades vid mötet.

1. Underfinansierad verksamhet

Under förbundets fyra första helår budgeterades för ett nollresultat, samtidigt uppnåddes ett positivt resultat vilket byggde upp ett eget kapital. **Medlemskommunerna ansåg dock att förbundet hade ett för stort eget kapital och gav förbundet besked om att detta skulle reduceras.** Förbundet har därefter under ett antal år (2014, 2015, 2016) planerat för att vara underfinansierat, för att reducera "vinsten" från tidigare år. Förbundet har därför inte varit rustad för kostnader av normal omfattning. När sedan hela "vinsten" oplanerat förbrukades under år 2016 hamnade förbundet i ekonomiska svårigheter. Förutom underfinansieringen med i storleksordningen 650 - 750 tkr per år har det dessutom snålats på nödvändiga "investeringar" både i form av en allt för liten budget för driftskostnader (inköp av datorer och telefoner) och en rimlig utbildningsbudget. Sedan 2017 har förbundet därför bl.a. strävat efter att byta ut all gammal IT-utrustning (i viss utsträckning material som härstammar från förbundets start!) samt öka möjligheterna för personalen att få kompetensutveckling.

Miljöförbundet har under december 2018 fått en extra pensionskostnad på 710 tkr, vilket påverkade resultatet och kraftigt ökat underskottet avseende det egna kapitalet. **Förbundet gick in år 2019 med ett negativt eget kapital och det förväntas kvarstå i viss omfattning även vid ingången av år 2020.**

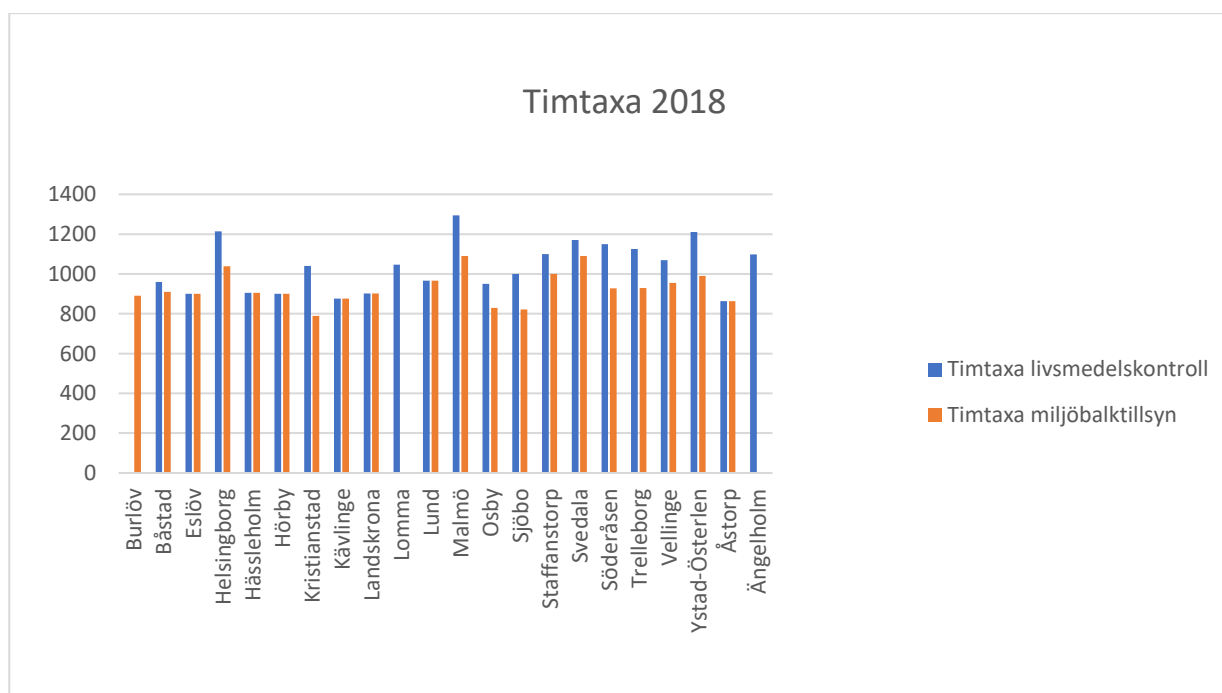
Förbundet har under de senaste åren jobbat mycket med verksamhetsutveckling och förstärkt ledarskapet. Den efterlängtdade ökade trivseln, den minskade personalomsättningen samt ökade effektiviteten vi nu ser i verksamheten är mycket positiv och det ger effekter på våra intäkter. Men då verksamheten varit underfinansierad och dessutom haft för låga "investeringar," samtidigt som även andra kostnader ökat och förväntas öka framöver, kommer verksamheten att få negativa resultat.

Medlemsbidragets andel av förbundskostnaden är låg (41 %) och kan förväntas reduceras ytterligare då ingen indexuppräknings sker – **att jämföra med Ystad-Österlenregionens miljöförbunds medlemsbidrag som ligger på 47 % och som dessutom uppräknas årligen.** Vilket även med Söderåsens miljöförbunds förhållanden skulle kunna vara rimligt.

Med föreslagen total ökning på 18 kr (132 kr => 150 kr) skulle förbundet grovt räknat hamna på en bidragsnivå på 45 % (150 x 65 000/21 500 000).

Med en ökning som skulle motsvara de totala redovisade kostnadsökningarna på drygt 30 kr (132 kr => 162 kr) skulle förbundet hamna på en bidragsnivå på 49 % (162 x 65 000/21 500 000).

2. Taxor i ett antal skånska kommuner

Timtaxan år 2018 varierar mellan miljökontoren, från 790 kr/timme (Kristianstad) till 1090 kr/timme (Malmö och Svedala) för miljöbalktillsynen.

Taxan för livsmedelskontrollen varierar från 863 kr/timme (Åstorp) till 1295 kr/timme (Malmö).

Enligt självkostnadsprincipen får förbundet inte ta ut högre taxor än det finns kostnadsunderlag för (dvs det är inte tillåtet att tjäna något på den avgiftsfinansierade delen), samtidigt som full kostnadstäckning är målsättningen. Förbundet har vid en genomlysning av kostnadsunderlaget inte hittat tidigare oidentifierade kostnader som skulle kunna motivera varken en höjning eller en sänkning av taxan.

3. Målsättning avseende produktion för förbundet.

Här har förbundet idag inga enskilda mål som beskriver verksamhetens status/utveckling, t.ex. att förbundet ska ha en X % produktionsökning varje år. Frågan diskuteras aktivt av miljökontoren i Skåne med målsättning att utveckla relevanta nyckeltal.

Vad är en önskvärd "produktionsökning" hos en myndighet med inriktning livsmedels-/hälsoskydds-/miljötillsyn? Hur mäts miljönyttan?

Vilka önskemål om produktionsiffror har medlemskommunerna?

- X % av alla klagomålsärenden avslutas inom y antal månader?
- X % av alla anmälningsärenden inom yy-området avslutas inom zz antal veckor?
- Bostadstillsyn inom hyresbeståndet ska ske vart femte år (eller annat intervall) av minst x % av hyresvärdarna (över en viss storlek)?
- Gemensam tillsyn tillsammans med andra statliga och kommunala verksamheter ska genomföras vid X antal tillfällen per år.
- All tillsyn som finansieras med årsavgifter ska över en treårsperiod genomföras på 80 % av företagen.
- Målsättningen att verksamheten har en genomsnittlig avgiftsfinansieringsgrad på mellan 450 - 600 (?) timmar per årsarbetskraft som direkt arbetar med tillsyn och kontroll.

Avgiftsfinansierad kontroll och tillsyn

Förbundet har under de senaste åren ökat mängden avgiftsfinansierade kontroll- och tillsynstimmor.

År	Timmar (miljö + livs inkl försäljning av tjänst)	Antal årsarbetskrafter (åa)	Timmar/årsarbetskraft	Ökning mellan varje år (%)	Kommentar
2017	9 621	20,1	479		
2018	10 509	20,0	525	10	
2019 - budget	12 038	20,2	596		Målsättning 2019
2019 - prognos	11 458	20,2	567	8	Prognos utfall

För Skåne som helhet finns inga uppgifter, men **jämfört med Stockholmregionen har miljöförbundet en hög andel avgiftsfinansierad kontroll och tillsyn**. Snittet i Stockholmsregionen år 2018 för livsmedelskontrollen är 499 h/åa och för miljöbalkstillsynen 418 h/åa.

Självklart ska myndigheten vara effektiv, samtidigt gör en hög målsättning på avgiftsfinansiering att myndighetens möjligheter till att prioritera nödvändig tillsyn, som inte kan avgiftsfinansieras minskas. **En alltför hög grad av avgiftsfinansiering kan därför vara negativt kopplat till verksamhetens mål.** Syftet med myndighetens verksamhet är rimligtvis inte att "tjäna" så mycket pengar som möjligt utan utöva myndighet på de områden som medlemskommunerna beslutar.

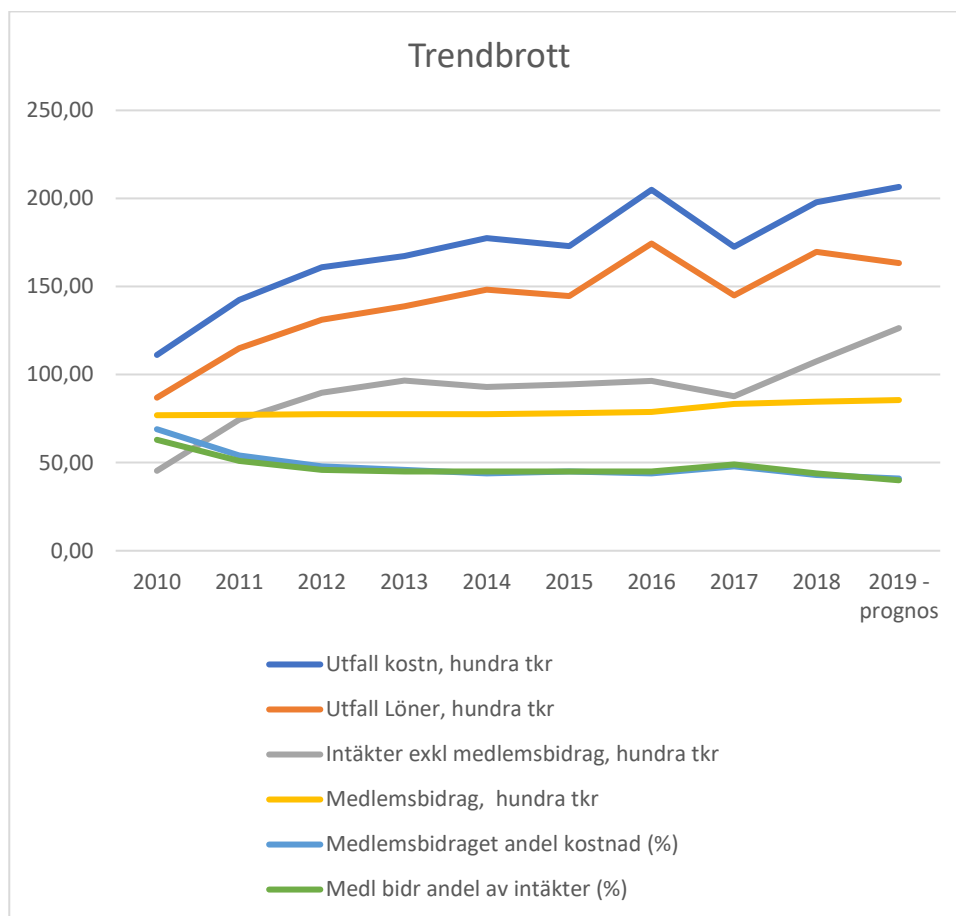
Målsättning på avgiftsfinansiering överstigande 600 timmar per åa motverkar sannolikt även kommunernas eget önskemål om medverkan från förbundet i plan/bygglov samordnad tillsyn mm eller andra aktiviteter som inte kan avgiftsfinansieras.

Därtill kommer naturligtvis behovet av skattefinansierad tillsyn riktad mot privatpersoner och företag. Vid ökad tillsyn inom området rökfria miljöer kommer genomsnittstiden för förbundet på avgiftsfinansierad tillsyn per automatik att sjunka.

Ett annat exempel på skattefinansierad tillsyn som förbundet strävar efter att minska är rådgivning på telefon och ej förbokade besök. Detta för att förbättra förutsättningen för ett effektivt utnyttjande av arbetstiden. Telefontid har hittills genomförts inom området enskilda avlopp. Även inom livsmedelskontrollen bedöms telefontider som nödvändigt samt även införande av endast förbokade besök, då de oplanerade besöken idag slår sönder medarbetarnas egen arbetsstruktur och planering. Samtidigt bör privatpersoner och verksamhetsutövare kunna förvänta sig en viss nivå på service och möjlighet till kontakt och detta motverkar möjligheten att i alltför hög utsträckning kunna minska på den ej avgiftsfinansierade tiden.

Miljöförbundet har under det senaste året haft kostnadsökningar som inte kopplas till ökade personalkostnader och denna trend förväntas fortsätta framöver. Miljöförbundet har samtidigt genom effektiviseringar kunnat öka andelen avgiftsfinansierad tillsyn och kontroll och därigenom öka intäkterna. Möjligheterna att kompensera hela kostnadsökningen genom ökade intäkter, genom fortsatt ökad andel avgiftsfinansierad verksamhet, i samma takt som kostnaderna bedöms som svårt. En del av intäktsökningen under år 2019 är dessutom av engångskaraktär (försäljning bilar, ansökan om tillstånd tobak) medan kostnadsökningarna som inte är kopplade till ökade lagkrav är av "driftskaraktär".

Samtidigt kommer stor andel av de framtida kostnadsökningarna, som beror på lagens krav på ökad tillsyn, vara kopplat till ökade personalkostnader inom områden som inte får avgiftsfinansieras. Då kommer trenden att vända igen och vi kommer sannolikt se att kostnad/lönekostnad följer varandra igen, samtidigt som intäkterna släpar efter.

Om kommunernas mål med förbundet är en strävan efter "styrd miljönytta" snarare än att det ska "kosta" så lite som möjligt bör kommunerna efterfråga relevanta mål, exempelvis att förbundet ska hålla sig inom en viss ram

- när det gäller självkostnad (45 - 48 % ska bekostas av medlemsbidrag). Detta regleras sannolikt enklast genom ett indexuppräknat medlemsbidrag
- antalet timmar (kanske mellan 475 – 575 timmar) som varje årsarbetskraft förväntas leverera.
- årligen genomföra 2 - 4 projekt med inriktning tillsyn som endast kan finansieras med skattemedel.

Då styrs förbundet både mot effektivitet och möjlighet att prioritera viktig skattefinansierad tillsyn i en viss omfattning som för närvarande inte genomförs.

4. Behov av intäktsökningar för att kompensera behovet av ökat medlemsbidrag. Intäkterna skulle behöva öka med knappt 1 100 tkr för att kompensera för utebliven höjning av medlemsbidraget (18 kr/invånare och år). Detta motsvarar ca 1 100 timmar. Fördelat på ca 20 årsarbetskrafter (åa) blir detta ca 55 timmar per åa, vilket motsvarar en ökad avgiftsdebitering på ca 10 %.

Detta bedöms både som olämpligt och mycket svårt att genomföra.

5. Senaste höjningen av medlemsbidrag och arvode

	Tidigare nivå, sedan år 2009 (kr)	Höjning 2017 (kr)	Höjning (%)	Nivå 2017 (kr)
Medlemsbidraget	126	6	5	132
Arvodet	400	200	50	600

Medlemsbidraget har legat oförändrat på 126 kr/invånare sedan år 2009 fram tills höjningen med 6 kr år 2017, till 132 kr/ invånare som också är dagens nivå.

Arvodet har legat oförändrat på 400 kr/timme sedan förbundet startade år 2009 fram tills höjning med 200 kr år 2017, till 600 kr/timme som också är dagens nivå.

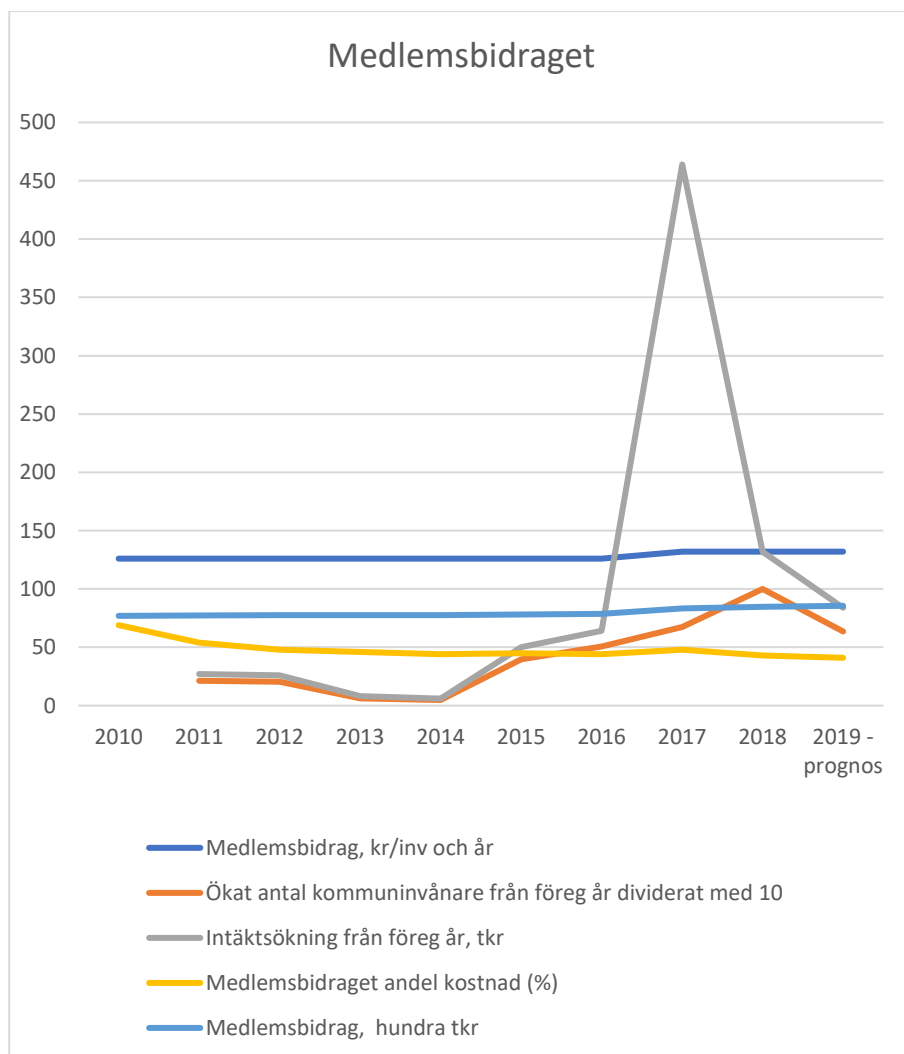
6. Självkostnaden för miljöstrateg.

Det finns en differens mellan självkostnaden för miljöstrateg, jämfört med den nya föreslagna indexuppräknade nivån på 675 kr/timme. Här förutsätts att en heltidstjänst miljöstrateg kan leverera ca 1 200 arvoderade timmar per år. Självkostnaden är 807 kr/timme. Differensen mellan självkostnaden och

- dagens nivå på 600 kr/timme är 207 kr.
- den föreslagna indexuppräknade föreslagna nivån på 675 kr/timme är 132 kr.

Skillnaden mellan självkostnadspriset och kostnaden som den enskilda kommunen betalar bekostas av övriga medlemskommuner genom medlemsbidraget.

7. Medlemsbidragets utveckling och andel av förbundets ekonomi

Medlemsbidraget har legat oförändrat på 126 kr/invånare sedan år 2009 fram tills höjningen med 6 kr år 2017.

Medlemsbidragets andel för att täcka miljöförbundets kostnader har under tio år sjunkit rejält från strax under 70 % till endast drygt 40 % år 2019. Medlemsbidraget har ökat från ca 7,7 mkr år 2010 till 8,5 mkr år 2019, dvs med ca 860 tkr (endast 9 % av förbundets totala intäktsökning). Samtidigt har miljöförbundets kostnader ökat från 11,1 mkr år 2010 till 20,7 mkr år 2019.

Medlemsbidraget har ökat med 11 % (860 tkr) medan kostnaderna ökat med 88 %. Mer än hälften av den totala ökningen under 10 år kom under 2017, då medlemsbidraget höjdes. Detta syns som en pik i statistiken, dock utan större fluktuation på linjen som redovisar det totala medlemsbidraget. Den relativt större ökningen av invånarantalet under åren 2017 - 2019 kan inte kompensera för kostnadsökningarna. Utan ett påtagligt mycket större ökat inflöde av invånare, för att kompensera de intäkter som en indexuppräknning långsiktigt ger, kommer medlemsbidragets

andel av förbundets kostnader fortsätta sjunka. Ökat antal invånare kommer dock sannolikt även att öka kostnaderna för förbundet.

8. Kostnadsökningar för kommunerna vid höjt medlemsbidrag
Beräkning av kostnadsökningen baserat på senaste uppgifter om invånarantal.

	Invånarantal	Kostnad höjning 2020 (6 kr)	Kostnad höjning 2021 (12 kr)
Bjuv	15 636	93 816	187 632
Klippan	17 732	106 392	212 784
Svalöv	14 192	85 152	170 304
Perstorp	7 510	45 060	90 120
Örkelljunga	10 310	61 860	123 720

9. Kostnad för att avveckla förbundet

Kostnaden för att avveckla förbundet är svår att beräkna.

- Myndighetsutövningen måste fortgå kontinuerligt och det förutsätts därför att personalen och personalkostnaderna fördelas till medlemskommunerna efter en uppsägningstid på tre månader, total lönekostnad under uppsägningstiden är ca 4 mkr.
- Övriga kostnader kan sägas upp med kortare eller längre framförhållning (här finns olika långa uppsägningstider för exempelvis hyra, ekonom, bilpool mm). Övriga budgeterade kostnader uppgår årligen till ca 4 mkr vilket kan vara möjligt att anta är "snittkostnaden" för att avveckla förbundets övriga delar.

Beräknad totalkostnad för att avveckla förbundet är ca 8 mkr. Detta bör kunna vara ett underlag för beräkningen av hur stort eget kapital som förbundet framöver ska sträva mot. **Miljöförbundet efterfrågar tydlighet från medlemskommunerna och besked om hur stort eget kapital som framöver ska vara målsättning i förbundet.**

10. Prognos budget för helår 2019.

Under 2019 har förbundet en målsättning att kunna debitera drygt 12 000 timmar ett sannolikt utfall är ett resultat på drygt 11 400 timmar, dvs ca 600 timmar under målet.

Förbundet har haft en engångsintäkt från bilförsäljning + 570 tkr, (nettoresultat +260 tkr).

Förbundet har haft minskade kostnader mot budget avseende inköp av förbrukningsmaterial/inventarier, arbetskläder, utbildningskostnader (inklusive tågbiljetter, hotell) samt övriga personalkostnader. Utbildningar har inte kunnat prioriterats. Prognos för helår +200 tkr.

Reducerade kostnader för direktionen, prognos +50 tkr

Reducerade kostnader för revisionen, prognos +50 tkr.

Prognosen är att målsättningen i Handlingsplan 2019, på +250 tkr mot budget med ett beräknat resultat på totalt +600 tkr inte kommer att nås. Total prognos för årets slut är +540 tkr, dvs -60 tkr mot handlingsplanens mål.

Observera att inte varenda post i förbundets budget är redovisad och siffrorna är avrundade, detta gör att siffrorna inte är helt jämförbara, men grovt visar vad helårsprognosen baseras på för underlag.

11. Slutligen – en reflektion

Miljöförbundet har jämfört verksamheten med ett motsvarande miljöförbund. Varje medlemskommun har därutöver möjligheten att bedöma rimligheten i miljöförbundets begäran genom att jämföra hur mycket skatteunderlaget ökat i kommunen de senaste 10 åren och hur stor procentuell ökning detta motsvarar. Det är också möjligt att jämföra de ökade kostnaderna i en eller flera förvaltningar, t.ex. socialförvaltningen och hur dessa kostnader har hanterats i form av ökade externa intäkter eller genom ökat internt bidrag.

Torbjörn Ekelund
Ordförande

Charlotte Leander
Miljöchef